

Türkiye Eğitim Dergisi

(2020) Cilt 7, Sayı 2, s. 528-561

Sosyal Bilgiler Öğretmenleri Tarafından 5E Modeline Göre Hazırlanan Ders Planlarının İncelenmesi*

Bilal GEZER¹
Şahin ORUÇ²

Özet

İlkokul ve ortaokul ders kademesinde verilen derslerden biri olan Sosyal Bilgiler öğretiminde çeşitli modeller veya teknikler kullanılabilir. Bu modellerden biri de 5E Modelidir. 5E Modeli; Giriş, Keşfetme, Açıklama, Derinleştirme ve Değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır. Sosyal Bilgiler dersi bu modele göre hazırlanacak olsa dersin beş temel aşamada işlenmesi gerekir. Öğretmenlerin derslerine hazırlıklı girmesi ve derste bir model takip ederek ders işleme sürecini geçirmesi öğrenci başarısına ve öğretmen yeterliliğine büyük katkı sağlar. Dolayısıyla bu çalışmada öğretmenlerin 5E Modeliyle hazırladıkları ders planlarını incelemek ve ders planı hazırlama becerilerini tespit etmek önemli olacaktır. Yapılan çalışmada 10 özel, 10 devlet okulunda görev yapan 20 farklı okuldan öğretmenlerin hazırlamış oldukları ders planları incelenmiştir. Doküman inceleme yöntemiyle yapılan değerlendirmeler için 10 farklı uzman görüşü alınarak, "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu" hazırlanmıştır. Özel okul ve devlet okulunda görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından 5E Modeline uygun olarak hazırlanan ders planları 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu' na göre yapılan incelemeler sonucunda; özel okul öğretmenlerinin hazırladığı ders planlarının yeterlilik düzeyinin, devlet okulu öğretmenlerinin ders planlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

5E Modeli
Sosyal Bilgiler Dersi
Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Ders Planı
Doküman İnceleme

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 17.11.2022
Kabul Tarihi: 03.12.2022
Elektronik Yayın Tarihi: 28.12.2022

DOI: 10.54979/turkegitimdergisi.1206039

*Bu çalışma birinci yazarın "Sosyal Bilgiler Öğretmenleri Tarafından 5E Modeline Göre Hazırlanan Ders Planlarının İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Yüksek Lisans, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, gezerbilal@hotmail.com ORCID: 0000-0002-9204-0637

² Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, sahinoruc44@hotmail.com ORCID: 0000-0001-8666-3654

Examination of Lesson Plans Prepared By Social Studies Teachers According to The 5 Model

Abstract

Various models or techniques can be used in Social Studies teaching, which is one of the courses given at primary and secondary school levels. One of these models is the 5E Model. Model 5E; It consists of Introduction, Exploration, Explanation, Deepening and Evaluation stages. If the Social Studies course is to be prepared according to this model, the course should be taught in five basic stages. The fact that teachers enter their classes prepared and follow a model in the lesson and pass the lesson process greatly contributes to student success and teacher competence. Therefore, in this study, it will be important to examine the lesson plans prepared by the teachers with the 5E Model and to determine their lesson plan preparation skills. In the study, lesson plans prepared by teachers from 20 different schools working in 10 private and 10 public schools were examined. For the evaluations made by the document review method, the "5E Model Lesson Plan Evaluation Form" was prepared by taking the opinions of 10 different experts. As a result of the examinations made according to the 5E Model Lesson Plan Evaluation Form, the lesson plans prepared in accordance with the 5E Model by the social studies teachers working in private and public schools; It has been determined that the proficiency level of the lesson plans prepared by private school teachers is higher than the lesson plans of public school teachers.

Keywords

The 5E Model
Social Studies Lesson
Social Studies Teacher
Lesson Plan
Document Review

About Article

Sending Date: 17.11.2022
Acceptance Date: 03.12.2022
Electronic Issue Date: 28.12.2022

DOI: 10.54979/turkegitimdergisi.1206039

GİRİŞ

Günümüz dünyasında bilgiye ulaşmaktan çok bilgiye nasıl ulaşılacağını bilme, bilgiyi yorumlama ve bu bilgileri kullanabilmek önem kazanmıştır (Eren ve Coşkun Cımbız, 2017, 278) Bu durum doğrudan doğruya eğitim sistemini etkilemiştir. Amacın sadece bilgiye ulaşmak olduğu dönemlerde eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin en önemli görevi bilgiyi öğrenciye aktarmak ve öğrencilere bildiklerini öğretmektir. Ancak günümüzde bir öğrenci öğretmeninden alacağı bilginin çok daha ötesinde bilgiye çok daha kolay ve hızlı ulaşabilmektedir. Bu yüzden eğitim sisteminin ve öğretmenlerin misyonunun değişmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu durum beraberinde yeni bir öğrenme yaklaşımı ihtiyacını doğurmuş ve günümüz ihtiyaçlarına en uygun sistem olarak yapılandırmacı yaklaşım görülmüştür. Türk eğitim sisteminde çok uzun yıllar geleneksel eğitim anlayışı hâkim olmuştur. Geleneksel eğitim anlayışının merkezinde öğretmen vardır. Öğretmen öğrenciye bilgiyi aktaran konumundadır, öğrenci ise bilgiyi alandır. Geleneksel sistemde öğretmen aktifken öğrenci pasif dinleyici durumundadır. Bilginin öğretmen tarafından öğrenciye aktarılması esastır (Eren ve Coşkun Cımbız, 2017, 278). Dünya çapında gerçekleşen teknolojik gelişmeler ülkemizde de gerçekleşmiş bilgiyi ulaşılmaz olmaktan çıkarmıştır. Bu

durum tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yeni bir yaklaşım geliştirilmesi ihtiyacı doğurmuş ve 2005 yılında yapılandırmacı eğitim modeline geçilmiştir. Yapılandırmacı yaklaşım birkaç kelime ile tanımlanacak olursa “öğretim sürecine aktif katılım” şeklinde ifade edilebilir. Yapılandırmacılıkta öğrenme-öğretme sürecinin merkezinde öğrenci vardır ve öğrencinin sürece aktif katılımını sağlarken öğretmen rehber görevindedir, mutlak otorite değildir. Öğretmen ve öğrencinin rolleri değişmiştir (Tural, 2015, 30) Yapılandırmacı eğitim öğrenenin bilgiyi yapılandırmasına, yorumlamasına, geliştirmesine olanak sağlar ve öğrenen yeni bir bilgi ile karşılaştığında önceden öğrendiklerini yeni durum için uygular ve problemlere çözümler üretebilir (Şaşan, 2002, 49). Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri ve ölçme değerlendirilmede birtakım değişiklikler yapılmasına neden olmuştur. Öğrenmelerin hayatın içinden olması, yaşantılardan meydana gelmesi önemlidir. Bu yüzden çeşitli yöntem ve teknikler kullanılırken aynı zamanda çeşitli etkinlikler oluşturularak öğrencinin aktif katılımı sağlanmalıdır. Bu yolla öğrenci sürece aktif olarak katılmış olacak, öğrenme kolaylaşacak ve yeni bilgilerin kalıcı olması sağlanacaktır. Burada öğrenmeyi kolaylaştırmak için kullanılan materyal ya da yöntem ve teknikler farklı öğrenme hız ve isteklerine sahip öğrencilerin öngörülen hedeflere kolayca ulaşmasını da sağlar (Eren ve Coşkun Cımbız, 2017, 279). Değişen dünya düzeninde bilgiye doğrudan ulaşabilen öğrencilerin artık onlara doğrudan bilgiyi veren öğretmenlerden ziyade onlara bilgiyi yorumlatan, anlamlandırmalarını sağlayan, rehberlik eden öğretmenlere ihtiyacı vardır. Yapılandırmacı eğitim yaklaşımıyla da bu ihtiyaç giderilmeye çalışılmış 2005 yılından beri de eğitimde yapılandırmacı yaklaşım kullanılmaya devam etmektedir. Böylelikle öğrenme sürecinin merkezine öğrenci alınarak yaşantıları bizzat kendisinin oluşturmasına olarak sağlanarak, yaşantılar yoluyla istendik davranış değişiklikleri meydana getirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca Sosyal Bilgiler öğretiminde de bu yolla birçok yanlış ortadan kalkmış, öğrenme kolaylaşmış ve kalıcı hale gelmiştir.

5E Öğretim Modeli

Öğrenme modelleri arasında en çok kullanılan 5E Öğrenme Döngüsü Modelini, Rodger Bybee geliştirmiştir (Değirmençay, 2010; Bıyıklı ve Yağcı, 2015). Bu modelin uygulandığı eğitim ortamlarının öğrenci merkezli olması ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinde daha fazla sorumluluk almaları gerekmektedir (Keser, 2003). 5E öğrenme modeli, öğrencilerin öğretmen rehberliğinde araştırma yapabilmesini ve sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanabilmesini, öğretmenlerin rehberliğinde öğrenci merkezli öğrenme ortamı oluşturur (Bozdoğan ve Altunçekiç, 2007). 5E Modelinde öğretmen; öğrenme sürecinde öğrencilere yardım eden, öğrenme ortamını düzenleyen, etkinlikleri planlayan ve zamanı yöneten bir rehberdir (Ziyafet, 2008).Yapısalcı yaklaşımda çokça kullanılan 5E öğrenme modeli, öğrencilerde öğrenme ve araştırma merakı uyandıran, bilgi ve becerilerini kullanabilme fırsatı oluşturan etkinlikleri içermektedir. 5E modeli, öğrenme süreçlerinin her aşamasında etkinliklere dahil olan öğrencilerde, yeni kavramlar oluşmasına ve üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesine katkı sağlar (Önder, 2011). 5E modeli, öğrencilerin beklentilerini karşılayarak öğrendiklerini uygulama ve yapılandırma fırsatı oluşturan bir yöntemdir (Martin, 2000).

5E modelinin aşamaları

5E öğrenme modelinde her bir “E” farklı aşamaları belirtmektedir. Bu aşamalar; giriş (engage), keşfetme (explore), açıklama (explain), derinleştirme (elaborate) ve değerlendirme (evaluate) olmak üzere beş basamaktan oluşmaktadır (Çepni, 2005; Türkmen ve Usta, 2007).

Her bir aşama, farklı yöntem ve tekniklerin birlikte kullanımına imkân tanımaktadır (Şahin, Çavuş ve Güngören, 2013).

Dikkat çekme- giriş (Engage-enter)

Motivasyon, öğrenci başarısına tesir eden en önemli unsurlardandır. Öğrencilerin konuya ilgi duymaları ve motive olmaları öğrenme meraklarını arttıracaktır. Dolayısıyla öğrenme basamaklarının ilk adımı öğrencilerin derse karşı dikkatlerinin çekildiği, ilgilerinin uyandırıldığı ve öğrenme motivasyonlarının artırıldığı dikkat çekme-giriş basamağıdır (Ekici, 2007). Bu basamakta öğrencilerin konuyla alakalı ön bilgilerine ulaşabilmek, düşüncelerini harekete geçirmek amacıyla sorular sorularak ve öğrencilerin ilgisini konuya çekecek etkinlikler yapılarak derse karşı güdülenmeleri sağlanır. Bu süreç aynı zamanda, öğrencinin derste soru sormaya ve cevaplamaya fırsat bulduğu aşamadır (Bransford, Brown & Cocking, 2000). Öğretmen bu aşamada sorularla ve ön değerlendirme etkinlikleriyle öğrencilerin var olan bilgi düzeylerini de tespit eder (Metin ve Özmen, 2009, 94- 123). Öğrencilere yöneltilen sorular ön bilgilerine ulaşmakta etkilidir. Bu sorular, öğrencilerin öğrenme merakı uyandırmakla birlikte, ilgi alanlarının da ortaya çıkartılmasını sağlamaktadır. Bu basamakta sorulan sorular ve uygulanan etkinlikler geçmiş öğrenmeler ve yeni konular arasında ilişki kurmaya yardımcı olmalıdır (Kanlı, 2007). Buradaki amaç, öğrencilerin ön bilgilerinden ve geçmiş deneyimlerinden yararlanarak yeni konuyla alakalı düşüncelerini açıklamalarını sağlamaktır. Öğrencilerin düşüncelerini ifade etmeleri, öğretmenlere; öğrencilerin var olan bilgileri ve kavram yanılgıları hakkında fikir sahibi olmalarına yardımcı olur. Bu süreçte öğretmen kavramlar hakkında tanımlamalar yapmaktan ve açıklamalarda bulunmaktan kaçınmalıdır (Işık Mercan, 2012). Dikkat çekme ve giriş basamağında asıl olan öğrencilerin doğru cevaba hemen ulaşmaları değil, onları soru sormaya teşvik etmek ve farklı fikirler ortaya koymalarını sağlamaktır. Ayrıca bu aşamada öğretmen tarafından ilgi çekici bir hikâyenin anlatılması, konuya uygun bir video izletilmesi ve merak uyandırıcı sorular yöneltilmesi gibi yöntem ve teknikler uygulanabilmektedir (Ağgöl Yalçın ve Bayrakçeken, 2010, 508- 531). Bununla birlikte günlük hayattan örnekler verilerek ve örnek olaylar analizleri yapılarak dikkat çekme ve giriş basamağı daha etkili biçimde uygulanabilir (Türker, 2009). Öğrenciler bu basamağın sonunda öğrenmeye motive olmuşlarsa ve soru sorma sürecine aktif olarak katılmışlarsa uygulama başarıya ulaşmış demektir (Boddy, Watson & Aubusson, 2003, 27- 42). Dikkat çekme ve giriş basamağında konuya karşı ilgi ve motivasyonu artan öğrenci, sonraki basamak olan keşif basamağına daha istekli olarak geçecektir (Wilder & Shuttleworth, 2004, 25- 31).

Keşfetme (Exploration)

Keşif basamağının hedefi; öğrencilere gözlem yapabilme, araştırma yeteneklerini kullanabilme, giriş basamağında ele alınan yüzeysel kavramlarla alakalı fikirlerini derinleştirebilmektir. Öğrenciler birlikte çalışmalarını için yönlendirilmeli, öğretmen ise doğrudan bilgi vermek yerine onlara rehberlik etmelidir (Newby, 2004). Bu basamak öğrencilere; gözlem yapma, hipotezler oluşturma, deneyler tasarlama ve uygulama, veri toplama ve düzenleme, sonuçları yorumlama fırsatı sağlamaktadır (Eisenkraft, 2003, 56-59). Öğrenciler bu aşamada araştırma yöntemini kullanarak keşfederler, tahmin yürütürler, olay veya durumu tartışırlar. Öğretmen öğrencilerin açıklamalarını dinler, onları birlikte çalışmaya teşvik eder (Metin ve Özmen, 2009, 94-123). Keşif basamağı, öğrencilerin en etkin olduğu bölümdür. Bu bölüm, öğrencilerin konuyla alakalı hipotezler kurarak tahminlerde bulunduğu, deney ve gözlemler yaptıkları, verileri toplayarak tartıştıkları, arkadaşları ile

yeni fikirler ürettikleri, hipotezlerini ve tahminlerini test edip karşılaştırdıkları etkinlikleri içermektedir (Karlı, 2011). Bu basamak; oyunla etkinliğe başlama, alternatifler oluşturma, materyal kullanma, uygulama yapma, belirli bir olayı ya da durumu gözleme, problemi analiz etme ve çözüm yolları hakkında tartışmaya katılma gibi aşamalardan oluşur (İlter, 2013). Öğretmen öğrencilere ihtiyaçları olan materyalleri sunar, çalışma esnasında onları gözlemler, sorular sorarak derinlikli düşüncelerini sağlar. Keşif bölümü öğrenciler etkinlikten fayda sağladığı sürece devam ettirilebilir (Kabapınar, Sapmaz ve Bıkmaz, 2003). Bu aşamada etkinliklerde materyaller, olaylar ve durumlar kullanılmalı, uygulamalar somut olmalıdır. Etkinlikleri uygularken öğrenciler bazen cevaplayamadıkları soruları keşfederek cevaplayabilirler. Bu süreçte zihinsel ve fiziksel etkinliklere katılan öğrenciler birbirleriyle etkileşim içerisine girerler, gözlem yaparlar, olayları ve durumları sorgularlar. Öğretmen ise sorular sorarak, farklı etkinlikler ve fikirler sunarak sadece bir rehber pozisyonunda kalmalıdır (Trowbridge, Bybee ve Powell, 2000). Keşif aşamasında öğrenciler grup çalışmaları yoluyla olayları analiz ederek ve materyaller kullanarak deneyim kazanırlar. İşbirliğine dayalı grup çalışmaları esnasında oluşturdukları deneyimlerden elde ettikleri bilgiler ile var olan bilgileri arasında bağ kurarak, konuya dair temel kavramları açıklamaya ve öğretmen rehberliğinde yeniden yapılandırmaya hazır hale gelirler (Anıl, 2010, 37).

Açıklama (Explanation)

Açıklama basamağı, öğrencilerin, deneyimlerinden hareketle kavramları kendi cümleleriyle açıkladıkları basamaktır. Bu aşamada öğretmen, öğrencilerin keşif basamağında ulaştığı bilgileri açıklamalarını ve bu bilgilerden de yola çıkarak yeni bilgiler oluşturmalarına destek olur (Gök, 2012). Her öğrencinin fikrini ifade etmeye ve açıklama yapmaya teşvik edildiği bu basamakta öğretmen, öğrencilerin öğrenme süreçlerine ve etkinliklere aktif olarak katılımını ve doğru kavram edinmelerini sağlamalıdır (Ercan, 2009). Bu basamakta önce öğrencilerin kendi açıklamalarını yapmalarına fırsat oluşturulmalı, sonra öğretmen ilgili konuda bilimsel açıklamalarda bulunmalıdır. Öğretmenin yaptığı açıklamalar giriş ve keşif basamağında öğrencilerin ulaştığı ve açıkladıkları bilgilerle bağlanmalıdır (Boddy, Watson ve Aubusson, 2003, 27-42). Öğrencilerin kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için öğretmen tarafından video, tartışma, anlatım, örnek olay vb. yöntem ve teknikler kullanılarak açıklamalar yapılır (Saka, 2006). Açıklama basamağı, aynı zamanda öğrencilerin keşifle ulaştıkları bilgileri kendi ifadeleriyle açıkladıkları basamaktır. Bu basamakta öğrenci konuyu ifade etmekle aynı zamanda içselleştirmiş olmaktadır (Türker, 2009).

Öğrenciler öğretmen rehberliğinde konuyu açıklamaya çalışırlar. Öğretmen, yaptığı açıklamalarla öğrencilerin konu hakkında derinlikli düşüncelerine destek olurken aynı zamanda eksik ya da yanlış bilgilerinin değiştirilerek doğru öğrenmeler oluşturmalarına rehberlik eder (Metin ve Özmen, 2009, 94-123). Bu aşamada öğretmen, öncelikli olarak öğrencilerin açıklama yapmalarını ister. Sonra, giriş ve keşfetme basamaklarındaki öğrenci deneyimleriyle bağ kurarak konu hakkında bilimsel açıklamalarda bulunur. Açıklamalar, konuyla alakalı bilgi, beceri ve kavramların açık bir şekilde ortaya konulmasını ve ortak bir dil oluşturulmasını sağlar (İlter, 2013). Bu aşamada, öğrenciler açıklamalarını yaparken aynı zamanda diğer arkadaşlarının açıklamalarını eleştirel bir biçimde izlemeleri beklenir. Öğrencilerin konu üzerinde fikirlerini ifade ettikleri tartışma ortamında ve öğretmenin bilimsel açıklamaları çerçevesinde önceki deneyimleriyle bağlantılar kurarak kendi bilişsel düzeylerini yeniden yapılandırma fırsatı bulurlar. Öğrenciler açıklama basamağının

sonunda derinleşmeye ve edindikleri yeni bilgileri farklı durumlarda uygulamaya hazır olurlar (Anıl, 2010).

Bilgiyi derinleştirme (Elaboration)

Derinleştirme basamağı, öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları yeni durumlara uygulayarak, kavramlar arasındaki ilişkileri derinlikli olarak düşünme fırsatı buldukları aşamadır (Aydın, 2011). Bu amaçla bilgilerini test edebilmeleri için öğrenciler aynı konuda farklı problemlerle maruz kalmalıdır. Böylece yeni öğrenilen bilgiler kullanılarak, edinilen kavramlar derinleştirilir (Avinç Akpınar, 2010). Bu aşamada öğretmen, öğrencilerin yeni durumlarla karşılaşmasını ve öğrendiklerini farklı problem durumlarına uygulamasına fırsat oluşturur (Bybee, 2009). Öğretmen, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımlarını bekler. Öğrenciler, edindikleri bilgi ve kavramları kullanmaları ve yeni durumlara uygulamaları yönünde teşvik edilirler. Böylelikle öğretmen öğrencilerin bilgi ve kavram düzeyi hakkında da fikir sahibi olmuş olur (Nas, Çoruhlu ve Çepni, 2010, 17-36). Derinleştirme basamağı, öğrencilerin gerçek öğrenmeye ulaştıkları aşamadır ve zaman alıcı bir süreç olduğu için detaylı planlanmalıdır (Özmen, 2004). Bu süreç çoğunlukla deney, inceleme, problem çözme, karar verme gibi etkinliklerle yürütülür. Bu aşamada öğrenciler yeni durumlar üzerine fikir geliştirirler. Yeni durum hakkında sahip oldukları verilerle fikirlerini savunmaya çalışırlar. Öğrencilerin fikirlerini savunmaları öğrendiklerinin bir işaretidir (Ekici, 2007). Bu aşamada öğretmenler, öğrencilerin tartışmalarına, iş birliği içerisine girerek edindikleri bilgi ve kavramları sergilemelerine fırsat oluşturmalıdır. Yapılan etkinlikler öğrencilerin problemleri çözmek için çaba göstermelerine, yeni durumlar üzerine fikir yürütmelerine ve yeni deneyimler edinmelerine katkı sağlar. Öğrenciler bu aşamada kavramlar arasında ilişki kurmaya ve öğrendiklerini yeni durumlara uygulamaya gayret ederler. Bu uygulama ise onları yeni keşiflere, daha derinlikli düşünmeye ve sorgulamaya sevk edecektir (Sökmen, 1999, 25-28).

Değerlendirme (Evaluation)

Değerlendirme; öğrencilerin bilgi düzeylerinin, öğrenilenleri kullanabilme becerilerinin, yeni edinilen bilgi ve kavramların ve öğrenme etkinliklerine aktif katılım durumlarının tespit edilerek değerlendirilmesi sürecidir. Değerlendirme, öğrenme basamaklarının birinde yapılabildiği gibi birden fazla basamakta da uygulanabilir (İlter ve Ünal, 2014, 9). Bu aşamada öğrencilerin öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun belirlenmesi ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeyinin değerlendirilmesi gerekmektedir (Sökmen, 1999, 25-28). Değerlendirme basamağı, öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri şekillendirmeyi ve öğrenilenlerin özetlenmesini içerir. Öğrenme sürecinin ve öğrenci deneyimlerinin değerlendirilebilmesi için uygun ölçme araçlarının kullanılması gerekmektedir (Newby, 2004) Gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları ve diğer alternatif ölçme araçları bu süreçte kullanılabilir (Koç, 2002). Değerlendirme basamağında öğrenciler, yeni kavramları ve öğrenilenleri ne kadar özümseyebildiklerini, edindikleri bilgileri ne düzeyde kullanabildiklerini ve yeni durumlara ne kadar uyarlayabildiklerini gösterme fırsatı bulurlar (Öğünç, 2012). Bu amaçla, öğrencilerin bilgi ve becerilerini sergileyebilmeleri, anlama ve öğrenme seviyelerini gösterebilmeleri için ölçme ve değerlendirme etkinlikleri uygulanmalıdır. Böylece öğretmenler, öğrencilerin gelişimleri hakkında bilgi sahibi olma ve öğrenmenin beklenen düzeyde gerçekleşip gerçekleşmediğini gözlemlene fırsatı bulmuş olurlar (Trowbridge, Bybee ve Powell, 2000). Değerlendirme, öğrenme döngüsünün her aşamasında yapılabilir.

Öğretmen öğrencileri gözlemleyerek, açık uçlu sorular sorarak ve alternatif ölçme yöntemleri kullanarak değerlendirmelerde bulunur. Bu aşama, öğrencilerin anlama düzeylerini ve bilgi-beceri seviyelerini değerlendirmelerine de imkân tanır (Gül, 2011). Sonuç olarak, öğrencilerin kavramları anlama, öğrenme ve yeni durumlara uygulama düzeylerinin, bilgi ve becerileri edinme seviyelerinin ölçüldüğü bu süreç, öğretmen değerlendirmesinin yanında öğrencilerin öz değerlendirmelerini de içerir (Ekici, 2007).

Sosyal Bilgiler Dersi ve 5E Öğretim Modeli

Sosyal bilgiler, bireyi ve toplumu odağa alan, vatandaşlık özelliklerini kazandırmayı hedefleyen çok disiplinli ve etkileşimli bir çalışma alanıdır (Doğanay vd., 2003). Bu alan bir bütün olarak incelendiğinde “Sosyoloji, psikoloji, tarih, coğrafya, ekonomi, hukuk, felsefe” gibi farklı disiplinlerden oluştuğu görülmektedir (Barth ve Demirtaş, 1997). Sosyal Bilgiler eğitimi alanında çalışmalar yapan uluslararası kuruluşlardan biri olan NCSS (Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi) Sosyal Bilgilerin temel amacını şu şekilde tanımlamıştır: “Sosyal Bilgiler, tarih, coğrafya, hukuk, felsefe, sosyoloji, din, sanat, edebiyat, siyasal bilimler gibi farklı disiplinlerden oluşan, gençlere yurttaşlık niteliklerini edindirmeyi hedefleyen bir çalışma alanıdır.” (Duman, 2002, 12). Sosyal bilgiler özetle, insana ve insanın sosyal çevresiyle etkileşimine dair bilgilerin bütünü olarak ifade edilebilir (Topçu, 2013, 332).

Sosyal Bilgiler dersinin amacı, öğrencileri gerçek yaşama hazırlamak, problem çözme becerisine sahip, iletişim becerisi güçlü, sorumluluk sahibi ve üretken bireyler olarak yetiştirmektir (Elikesik, 2013). Dolayısıyla, sosyal bilgiler eğitimi almış bireylerin, eleştirel düşünme ve araştırma becerilerinin gelişmiş olması, sosyal olguları karşılaştırarak analiz edebilme yeterliğine sahip olması gerekmektedir (Bilgili, 2008). Bu noktada sosyal bilgiler öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Öğrencileri hayatta yaşayabilecekleri durumlarla ve örnek olaylarla karşılaştırmaları ve bu durumlara çözüm üretebilmeleri için onları teşvik etmeleri icap etmektedir (Aykaç, 2005). İzahı yapılan bu özellikler çerçevesinde yapılandırmacı bir sosyal bilgiler eğitiminde öğrencilere, gerçek yaşam deneyimleri kazandırılır, merakları ve öğrenme motivasyonları artırılır, grup çalışmalarıyla etkileşimli öğrenme ortamları sağlanarak sosyal becerileri geliştirilir. Hedeflenen bu sonuçlara ulaşılabilmesi için öğrenme ortamlarının, verimli tartışmaların, hareketli sunumların, problem çözmeye etkin katılımın ve heyecan verici keşiflerin yapıldığı şekilde tasarlanmasını gerektirir (İlter ve Ünal, 2014, 9). 5E Öğrenme Modelinin temelinde, öğrencilerin gerçek yaşam deneyimi elde etmesi ve problem çözme becerisi kazanması yer almaktadır (Kamis ve Kahn, 2009, 99-112). Öğrenme sürecinde, öğrencilerin kavramları anlamlandırabilmeleri için üstbilişsel becerileri etkili kullanmaları icap etmektedir. 5E Öğrenme Modelinin kullanılması öğrencilerde gerçek yaşama dair bilgi ve becerilerin oluşturulmasıyla birlikte bilişsel, sosyal ve duygusal becerilerin edinilmesine katkı sağlar (Meyerson ve Secules, 2001, 267-271). 5E Öğrenme Modeli ile işlenen dersler; öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif olarak katılmalarına fırsat oluşturmakta, derse karşı olumlu tutum geliştirmelerine, öğrenmenin kalıcı ve etkin olmasına ve öğrencilerin akademik başarılarının artmasına katkı sağlamaktadır (Akbulut, 2015, 70). Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin anlamlı öğrenme yaşantıları edinmeleri amaçlanmaktadır. Bu da araştırma, tartışma, grup çalışması ve iş birliği, gezi, gözlem ve inceleme gibi deneyimsel uygulamalarla zenginleştirilmiş öğrenme ortamlarının oluşturulmasıyla gerçekleşebilmektedir. 5E Öğrenme Modelinin, öğrencilerin bilgiyi kullanarak yapılandırmalarına ve sosyal etkileşimlerine katkı sağlayacağı, derse karşı motivasyonlarını arttıracığı ve böylece öğrenme seviyelerinin

gelişimine destek olması öngörülmektedir. Dolayısıyla öğrencileri aktif olarak öğrenme sürecine katan, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi sağlayan 5E Öğrenme Modelinin, Sosyal Bilgiler dersi programının özel ve genel amaçlarına ulaşmasında önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir (İlter ve Ünal, 2014, 9). Öğretim programının özel amaçları, kazandırılması amaçlanan beceriler ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasında dikkat edilmesi istenen hususlara bakıldığında birçok noktada 5E Modeliyle uyumlu olduğu görülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenleri tarafından 5E modeline göre hazırlanan ders planı hazırlama becerilerinin tespit edilmesidir. 5E Modelini konu alan çok sayıda araştırma söz konusudur. Bu araştırmaların büyük bir kısmı bu konuda öğretmenlerin görüşleri hakkında veya 5E Modelini kullanıp kullanmadıkları ve öğrenci başarısına etkisiyle alakalıdır. Fakat bu çalışmada direkt öğretmenlerin hazırlamış olduğu ders planları incelenmiştir. İncelenen ders planları doğrultusunda öğretmenlerin bu konuda nasıl bir ders planı hazırladıkları ortaya konulmuştur.

Ulaşılan sonuçlar açısından da baktığımızda ders planlarının eksikliklerini, olumlu ve olumsuz yönlerini tespit etmek mümkün olmaktadır. Elde edilen veriler ışığında Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin modelle alakalı bilgi ve becerileri ortaya çıkmakta, geliştirilmesi gereken yönleri net olarak belirlenebilmektedir. Bahsi geçen yönleriyle orijinallığe sahip olan bu çalışma, hem Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin kendilerini geliştirmeleri hem de 5E Modelinin genel olarak doğru uygulanması açısından önemli bir çalışmadır.

Sınırlılıklar

Doküman inceleme yöntemiyle yapılan bu araştırma özel okullarda görev yapan 10 Sosyal Bilgiler öğretmenin ve devlet okullarında görev yapan 10 Sosyal Bilgiler öğretmenin 5E Modeline göre hazırladığı toplamda 20 farklı ders planıyla sınırlıdır.

YÖNTEM

5E Modeline uygun olarak hazırlanan ders planları doküman inceleme yöntemi ile incelenmiştir. Doküman kelimesi Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde (2020); "belge"; Oxford Sözlüğünde (2020) ise bir şey hakkında bilgi veren veya bir şeyin kanıtı veya kanıtı olarak kullanılabilen resmi bir kâğıt, kitap veya elektronik dosya olarak tanımlanmaktadır. Doküman analizi kavramını Türkçe olarak ifade etmek gerekirse "belge incelemesi" denilebilir. Bu çalışmada ise "doküman inceleme" tercih edilmiştir. Doküman inceleme, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Doküman inceleme, basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir. Nitel araştırmada kullanılan diğer yöntemler gibi doküman inceleme de anlam çıkarmak, ilgili konu hakkında bir anlayış oluşturmak, ampirik bilgi geliştirmek için verilerin incelenmesini ve yorumlanmasını gerektirmektedir (Corbin & Strauss, 2008). Devlet okulu ve özel okul öğretmenlerinin 5E Modeline uygun olarak hazırladıkları ders planları, "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu" çerçevesinde doküman inceleme yöntemi kullanılarak incelenmiştir. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu hazırlanma sürecinde çok sayıda uzman görüşü alınmıştır.

İnceleme Yönergesi (Değerlendirme formu)**5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu**

5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu	Değerlendirme		
1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter)	Yeterli	Vasat	Yetersiz
1.1. Bu bölümde, öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici bir giriş hazırlanması			
1.2. Bu bölümde, öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verilmesi			
2. Keşfetme (Exploration)	Yeterli	Vasat	Yetersiz
2.1. Bu bölümün, öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalar içermesi			
2.2. Bu bölümde, öğrencilere konunun doğrudan açıklanması yerine keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulması			
3. Açıklama (Explanation)	Yeterli	Vasat	Yetersiz
3.1. Bu bölümün, öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturacak şekilde tasarlanması			
3.2. Bu bölümün, kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için video, tartışma, anlatım, örnek olay vb.yöntem ve teknikler kullanılarak yapılacak bilimsel açıklamaları içermesi			
4. Derinleştirme (Elaboration)	Yeterli	Vasat	Yetersiz
4.1. Bu bölümde, öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verilmesi			
4.2. Bu bölümün, her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve etkinliğe aktif katılım gösterebileceği şekilde tasarlanması			
5. Değerlendirme (Evaluation)	Yeterli	Vasat	Yetersiz
5.1. Bu bölümün, her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için; gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarının tasarlanması			
5.2. Bu bölümde,“Niye böyle düşünüyorsunuz?”, “Ne gibi bir kanıtla sahipsiniz?”, “Bu konu ile ilgili ne biliyorsunuz?”, “şunu nasıl açıklarsınız?” gibi açık uçlu sorulara yer verilmesi			

BULGULAR

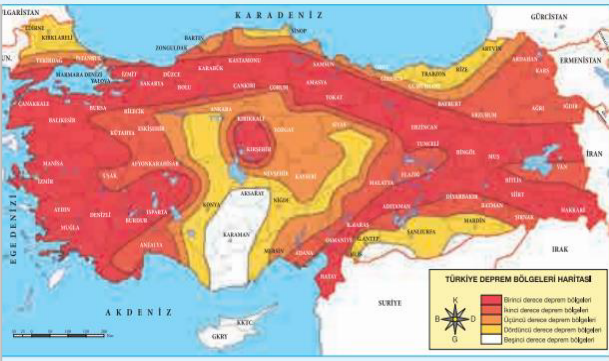
Özel okul ve devlet okulunda görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından 5E Modeline uygun olarak hazırlanan ders planları, “5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre doküman inceleme yöntemi kullanılarak incelenmiş olup, elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir. Özel okul ve devlet okullarında incelenen ders planlarına örnek olarak 1. Ders planlarının görsellerine yer verilirken diğer ders planlarına dair bulgu ve yorumlar verilmiştir.

Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenler Tarafından Hazırlanan Ders Örnekleriyle Alakalı Bulgular

Ders

Planı-1

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS PLANI	
ÖĞRENME ALANI	İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER
KONU	AFETLER VE ÇEVRE SORUNLARI
SÜRE	35,35,35:105
KAZANIM	Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.
DEĞER	Bu öğrenme alanı işlenirken doğal çevreye duyarlılık ve dayanışma gibi değerlerin öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanır.
BECERİ	Bu öğrenme alanı işlenirken harita okuryazarlığı, çevre okuryazarlığı ve gözlem gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanır.
KAVRAMLAR	Doğal afet, deprem, sel, çığ, heyelan, erozyon
ÖĞRETİM MODELİ	5E MODELİ
ÖĞRENME SÜRECİ	
Süre: 15 DK.	1. Dikkat Çekme (Giriş (Engage))
   	
<p>Öğrencilere;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Doğal afet nedir? 2) Doğal afetlerin gerçekleşmesinde insanların etkileri var mıdır? 4) Fotoğrafları verilen doğal afetler nelerdir? 5) Verilen doğal afetlerden herhangi birini yaşadınız mı? <p>sorularıyla derse geçiş yapılır.</p>	

Süre: 20 DK.	2. (Keşfetme (Explore))
<p>Verilen cevaplarla derse geçiş yapılır.</p> <p>Daha sonra öğrencilere;</p> <p>1) Yan tarafta veya meb kitabınızın 82. sayfasında verilen haritanın çeşiti nedir?</p> <p>2) Renklendirmeler neler dikkat alınarak yapılmıştır? soruları sorulur.</p> <p>https://v208.morpakampus.com/materiyal.asp?f=5sy3t4kak_1.swf</p> <p>verilen cevaplardan sonra verilen linkteki morpa kampüs üzerinden görsellerden yararlanılarak konu açıklamalarına geçilir.</p>	 <p>TÜRKİYE DEPREM BÖLGELERİ HARİTASI</p> <p>Harita, Türkiye'nin deprem bölgelerini göstermektedir. Renklerle boyanmış bölgeler, deprem risk seviyelerini temsil eder. Harita, Karadeniz, Akdeniz ve Ege Denizi gibi denizlerle çevrilidir. Harita, Türkiye'nin sınırlarını ve komşu ülkeleri de göstermektedir.</p>
Süre: 20 DK.	3. Açıklama (Explain)
<p>AFETLER VE ÇEVRE SORUNLARI</p> <p>Doğal Afetler</p> <p>Büyük oranda veya tamamen insanların kontrolü dışında gerçekleşen, can ve mal kaybına yol açan doğal olaylardır.</p> <p>Deprem; yerkabuğunun kırılıp yer değiştirmesi ya da yanardağların püskürme durumuna geçmesi nedeniyle oluşan yer sarsıntısıdır. Ülkemiz deprem ülkesidir. Her an pek çok yerde deprem olabilir. Deprem insan öldürmez, yıkılan binalar öldürür. Bu yüzden binalarımızı doğru tekniklerle yapmalıyız. Deprem anı ve sonrasında yapılacaklar konusunda için eğitim almamız.</p> <p>Doğal afetlere müdahale için AFAD kurulmuştur. AFAD, "Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı"nın kısaltmasıdır. Görevi afetlere hazırlıklı olmak ve afet sırasında gereken müdahalelerde bulunmaktır.</p> <p>Sel; Sürekli yağmurlardan ya da eriyen karlardan oluşan, geçtiği yerlere zarar veren taşkın su. Yağışlı bir iklime sahip olan Karadeniz bölgesinde daha sık görülür. Ağaç dikerek ve akarsu yataklarına yakın yerlere yerleşim yeri kurmayarak zarar en aza indirilebilir.</p> <p>Heyelan; Yağışın fazla olduğu yerlerde toprağın dik yamaçlardan aşağıya doğru kaymasıdır. Ağaçlandırma yaparak önlenir. Yağışlı bir iklime sahip olan Karadeniz bölgesinde toprağın suya iyice doymasından ve arazinin eğimli olmasından dolayı daha sık görülür. Toprak yağmur suyuyla iyice şişer ve yamaç boyunca kayar gider.</p> <p>Erozyon; toprağın su ve rüzgarın etkisiyle aşınması ve bir yerden bir yere taşınması olayıdır. Ağaçlandırma yaparak önlenir. Her yıl Kıbrıs büyüklüğünde toprak erozyona uğramakta, akarsulara karışarak denizlere akıp gitmektedir. En çok İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde görülür.</p> <p>Orman Yangını; doğal ya da insanî sebeplerden ormanların kısmen veya tamamen yanmasıdır. Ülkemizde orman yangınları genellikle yaz aylarında Akdeniz ve Ege Bölgeleri'nde sıkça görülür. Bunda bu bölgelerimizde yaz aylarının kurak geçmesi etkili olur.</p> <p>Çiğ; Dağın bir noktasından kopup yuvarlanan ve yuvarlandıkça büyüyen kar kümesine çiğ denir. Ağaçlandırma yaparak önlenir. Doğu Anadolu çiğların yoğun olarak görüldüğü bölgemizdir.</p> <p>Gerekli tedbirler alındığında etkileri azaltılabilecek olan afetler büyük can ve mal kayıplarına sebep olmaktadır. Eğer biz ağaçları kesmeseydik; çiğ, erozyon, heyelan ve sel ihtimalini en aza indirebilirdik.</p>	

Ders Planı-1 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görseller hazırlanarak öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere, konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalarla etkinliğin zenginleştirilebileceği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre keşfetme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına

fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verildiği, her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir dijital platformun kullanıldığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrendiği bilgileri yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için afiş tasarlama çalışması planlandığı, ancak öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, açıklama ve değerlendirme bölümleri olmak üzere iki bölümde vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş, keşfetme ve derinleşme bölümleri olmak üzere üç bölümde yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-2

Ders Planı-2 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici materyal kullanımına yer verildiği ve öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorular sorulduğu görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde uygulamalar ve yönlendirici sorular içermediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; etkinlikte öğrencilerin edindiği bilgileri kullanabilmelerini ve aktif katılım gösterebilmelerine yönelik örnek olay inceleme, grup çalışması ve tartışma gibi yöntemlere yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrendiği bilgileri yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için değerlendirme formu

tasarlandığı, öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, keşfetme bölümünün yetersiz olduğu, açıklama bölümünün vasat olduğu ve dikkat çekme-giriş, derinleştirme ve değerlendirme bölümlerinin yeterli olarak değerlendirildiği, dolayısıyla ders planının genel olarak yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-3

Ders Planı-3 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici internet haberine yer verildiği, bununla birlikte öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verilerek etkinliğin zenginleştirilebileceği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem çözme etkinlikleri gibi uygulamalara yer verildiği, öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulduğu görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma ve örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verildiği, her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğin tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; öğrencilerin öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorulara yer verildiği, her bir öğrencinin öğrendiği bilgileri yeni durumlarda kullanabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için alternatif ölçme araçlarıyla zenginleştirilebileceği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, açıklama ve değerlendirme bölümleri olmak üzere iki bölümde vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş, keşfetme ve derinleşme bölümleri olmak üzere üç bölümde yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-4

Ders Planı- 4 “5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görsellere yer verildiği ancak öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere, konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre keşfetme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; her öğrencinin aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğin tasarlandığı ancak, öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre derinleştirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrendiği bilgileri yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için bir ölçme ve değerlendirme etkinliği planlandığı, ancak öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu’na göre incelendiğinde bütün bölümlerin vasat olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-5

Ders Planı-5 “5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği, ancak konuya ilgilerini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici bir giriş hazırlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere, konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamalar yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma ve problem çözme gibi yöntemler içeren bir çalışma planlandığı, ancak derinleştirme etkinliğinin her öğrencinin aktif katılım gösterebileceği şekilde zenginleştirilmesine ihtiyaç olduğu görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrendiği bilgileri yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için etkinlik tasarlandığı, bununla birlikte değerlendirme bölümünün açık uçlu sorularla zenginleştirilebileceği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, dikkat çekme-giriş, keşfetme ve açıklama bölümlerinin vasat olduğu, derinleştirme ve değerlendirme bölümlerinin yeterli olarak değerlendirildiği, dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı- 6

Ders Planı-6 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek şekilde bir görsele ve merak uyandırarak ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; , öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem çözme etkinlikleri gibi uygulamalara yer verildiği, öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulduğu görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamalar yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; araştırma ve uygulama yapma gibi etkinliklere yer verildiği, her

öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğin tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorular tasarlanmadığı, ders kitabının ilgili sayfalarının öğrencilerle birlikte çözülmesinin planlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, açıklama ve değerlendirme bölümlerinin vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş, keşfetme ve derinleştirme bölümlerinin yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-7

Ders Planı-7 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek materyale ve merak uyandırarak ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulduğu, ancak öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması gibi uygulamalara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamalar yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; araştırma ve uygulama yapma gibi etkinliklere yer verildiği, öğrencilerin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğin tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorular tasarlanmadığı, ders kitabının ilgili sayfalarının çözülmesinin planlandığı

görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, keşfetme, açıklama ve değerlendirme bölümlerinin vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş ve derinleştirme bölümlerinin yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı- 8

Ders Planı-8 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek materyale ve merak uyandırarak ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; online içeriklerden eğlenceli problem çözme etkinliklerine uygulamalara yer verildiği, öğrencilerin konuyu keşfetmelerini sağlamak için etkinliğin yönlendirici sorularla zenginleştirilebileceği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamalar yapıldığı, video, örnek olay inceleme vb gibi yöntem ve tekniklere yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğin tasarlandığı ancak, öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; araştırma ve uygulama yapma gibi etkinliklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve ancak bilgi düzeyini ölçen sorular tasarlandığı bununla birlikte, öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için etkinliğin açık uçlu sorularla zenginleştirilmeye ihtiyaç olduğu görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde derinleştirme ve değerlendirme bölümlerinin vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş, keşfetme ve açıklama bölümlerinin yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-9

Ders Planı- 9 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek materyale ve merak uyandırarak ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulduğu, ancak etkinliğin öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması gibi uygulamalara yer verilerek zenginleştirilebileceği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamalar yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; her öğrencinin aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğin tasarlanmadığı, öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verilmediği, sadece bilgi düzeyini ölçen sorular tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve ancak bilgi düzeyini ölçen sorular tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde derinleştirme bölümünün yetersiz olarak değerlendirildiği, açıklama ve değerlendirme bölümlerinin vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş ve keşfetme bölümlerinin yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı- 10

Ders Planı- 10 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek materyale ve merak uyandırarak ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulduğu, ancak etkinliğin öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması gibi uygulamalara yer verilerek zenginleştirilebileceği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamalar yapıldığı, video, örnek olay inceleme vb gibi yöntem ve tekniklere yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; araştırma ve uygulama yapma gibi etkinliklere yer verildiği, öğrencilerin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğin tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve ancak bilgi düzeyini ölçen sorular tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde değerlendirme bölümünün yetersiz olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş, açıklama keşfetme ve derinleştirme bölümlerinin yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

2. Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenler Tarafından Hazırlanan Ders Planı Örnekleriyle Alakalı Bulgular

Ders Planı-1

5.SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS PLANI	
ÖĞRENME ALANI	ETKİN VATANDAŞLIK
KONU	BAYRAĞIMIZ VE İSTİKLÂL MARŞI
SÜRE	40 DAKİKA
KAZANIM	Milli egemenlik ve bağımsızlık sembollerimizden Bayrağımıza ve İstiklâl Marşına değer verir.
DEĞER	Bu öğrenme alanı işlenirken özgürlük ve bağımsızlık gibi değerlerin öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.
BECERİ	Bu öğrenme alanı işlenirken araştırma ve sosyal katılım gibi becerilerin öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.
KAVRAMLAR	Bağımsızlık, Egemenlik, Millî egemenlik, Bayrak, Millî marş
YÖNTEM VE TEKNİK	ANLATIM, SORU-CEVAP, TARTIŞMA
DERSTE KULLANILACAK MATERYALLER	AKILLI TAHTA
ALTERNATİF MATERYELLER	VİDEO 1- https://www.youtube.com/watch?v=pH5IRVqQHAY VİDEO 2- https://www.youtube.com/watch?v=GMEKYB9JZfv TÜRK BAYRAĞI KANUNU – MADDE 7

DERSE HAZIRLIK	
ÖĞRENME SÜRECİ	
Süre: 7 Dk.	1. Dikkat Çekme (Giriş -Engage)
<p>İlk olarak birinci video izlenir. İzledikten sonra sınıfa aşağıdaki soruları sorarak öğrencilerin söz hakkı alarak konuşmalarını isterim.</p> <p>SORULAR</p> <p>1)Bu video size ne düşündürdü?</p> <p>2)İstiklâl Marşı size nasıl bir duygu hissettiriyor?</p> <p>3)Siz de videodaki kız gibi İstiklâl Marşı'mı ezberleyip okumak ister miydiniz? Neden?</p>	
Süre: 10 Dk.	2. Keşfetme (Explore)
<p>İkinci video izlenir. Öğrencilere şu soruyu sorarım: O an orada siz olsaydınız ne yapardınız?</p> <p>İzledikleri videodan da yola çıkarak bayrağımızın önemini konuşuruz.</p>	
Süre: 7 Dk.	3. Açıklama (Explain)
<p>Öğrenciler ile bayrağımızın önemini konuştuğuktan sonra egemenlik gibi kavramların açıklamasını yaparım.</p> <p>Egemenlik, hâkim olma ve yönetme anlamına gelen bir kavramdır. Bir devletin; o ülkedeki yaşayanlar üzerindeki yetkilerinin tümüne egemenlik denir. Milli egemenlik ise egemenliğin doğrudan doğruya millete ait olmasıdır. Ülkeyi yönetenleri halk seçer.</p> <p>Bir milletin hür bir şekilde yaşamasına, başka bir devlete bağımlı olmadan özgürce karar verebilmesine milli bağımsızlık denir.</p> <p>Millî egemenlik ve bağımsızlığımız çok zor şartlar altında kazanılmıştır. Bizim için vazgeçilmez değerlerimizden olmuştur. Bağımsızlığımızın sembolleri vardır.</p>	

<p>Bayrağımız ve İstiklâl Marşı'mız bu sembollerdendir.</p> <p>Bayrak bir milletin bağımsız olduğunu gösteren önemli bir semboldür. Bağımsız olan her ülkenin kendine ait bir bayrağı bulunur. Türk bayrağı da bizim varlığımızın bir göstergesidir. Rengini vatan için can veren şehitlerimizden almıştır. Millî bayramlarda birlik ve beraberliğimizi ve bağımsız olduğumuzu göstermek amacıyla evlerimizi, okullarımızı süsleriz. Millî takımlarımızı destekleriz.</p> <p>Türk Bayrağı Kanunu'nu okurum.</p> <p>Her ülkenin kendine ait bir marşı vardır. İstiklâl Marşı bizim millî marşımızdır. Millî mücadele ruhumuzu yansıtacak, birlik ve beraberliğimizi artıracak bir marş yazılması düşünülür. Para ödüllü yarışma düzenlenir. Mehmet Akif Ersoy "Millî marş kesinlikle para ile yazılmaz." Diyerek katılmaz.</p> <p>Arkadaşları kazanırsa parayı bağışlamasını tavsiye eder. 12 Mart 1921 tarihinde İstiklâl Marşı adlı şiir millî marşımız olarak kabul edilmiştir. Millî marşımızı törenlerde, millî bayramlarda ve spor müsabakalarında okunur.</p>	
Süre:11 Dk.	4. Derinleştirme (Elaborete)
<p>Bazı öğrencileri İstiklal Marşını okuması için tahtaya çıkartırım.</p>	
Süre: 5 Dk.	5. Değerlendirme (Evaluate)
<p>Anlamadıkları bir şey varsa sormalarını isterim. İki üç cümle ile bugün öğrendiklerini söylemelerini isterim.</p>	

Ders Planı- 1 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici videolara ve öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere, konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre keşfetme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak ve her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğe yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorular tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, derinleştirme ve değerlendirme bölümlerinin yetersiz olarak değerlendirildiği, açıklama ve keşfetme bölümlerinin vasat olarak değerlendirildiği, sadece dikkat çekme-giriş bölümünün yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-2

Ders Planı- 2 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici bir görselle, öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalar yer verilmediği, konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulması yerine konunun doğrudan açıklanması şeklinde planlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği uygulama yapma, problem çözme gibi etkinliklere yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin

değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorular tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, keşfetme ve değerlendirme bölümlerinin yetersiz olarak değerlendirildiği, açıklama bölümünün vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş ve derinleştirme bölümlerinin yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-3

Ders Planı- 3 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici bir söz ve öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere, konuyu kavramlarla ilişkili yönlendirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için bilimsel açıklamalar yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma ve örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verildiği, her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğin tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorular tasarlanmadığı, ders kitabının ilgili sayfalarının çözülmesinin planlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, değerlendirme, keşfetme ve açıklama bölümlerinin vasat olarak değerlendirildiği, dikkat

çekme-giriş ve derinleştirme bölümlerin yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-4

Ders Planı- 4 “5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici bir söz ve öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu’na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalar yer verilmediği, konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu’na göre keşfetme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için bilimsel açıklamalar yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu’na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak ve her öğrencinin edindiği bilgileri kullanarak aktif katılım gösterebileceği bir etkinliğe yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu’na göre derinleştirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu’na göre değerlendirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu’na göre incelendiğinde, keşfetme, derinleştirme ve değerlendirme bölümlerinin yetersiz olarak değerlendirildiği, açıklama bölümünün vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş bölümünün yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak yetersiz düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-5

Ders Planı- 5 “5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu”na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görseller hazırlanarak öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu’na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem analizi ve çözüm etkinlikleri gibi uygulamalara ve yönlendirici sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verildiği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verilmediği, her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinlik tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrendiği bilgileri yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için afiş tasarlama çalışması planlandığı, ancak açık uçlu sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, keşfetme ve derinleştirme bölümleri olmak üzere iki bölümde yetersiz olarak değerlendirildiği, değerlendirme bölümünün vasat, dikkat çekme-giriş ve açıklama bölümleri olmak üzere iki bölümde yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı- 6

Ders Planı- 6 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici materyaller kullanımı planlanarak öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici bir etkinliğe ve sorulara yer verildiği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması planlandığı ancak öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapılmadığı, video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verilmediği, her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinlik kullanılmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrendiği bilgileri yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için bir etkinlik planlandığı, ancak öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, açıklama ve derinleştirme bölümleri olmak üzere iki bölümde yetersiz olarak değerlendirildiği, keşfetme ve değerlendirme bölümleri olmak üzere iki bölümde vasat olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş, bölümünün yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-7

Ders Planı- 7 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görsel ve materyallere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; herhangi bir etkinlik planlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders Planı-8

Ders Planı- 8 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görsel ve materyallere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması planlandığı ancak öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; herhangi bir etkinlik planlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verilmediği, her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım gösterebileceği bir etkinlik kullanılmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; herhangi bir etkinlik planlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, açıklama, derinleştirme ve değerlendirme bölümleri olmak üzere üç bölümde yetersiz olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş ve keşfetme bölümleri olmak üzere iki bölümde vasat olarak değerlendirildiği, dolayısıyla ders planının genel olarak yetersiz düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı-9

Ders Planı- 9 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görsel ve materyallere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; , öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem çözme etkinlikleri gibi uygulamalara yer verildiği, öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulduğu görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için bilimsel açıklamalara yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verildiği, her öğrencinin edindiği bilgileri kullanabileceği ve aktif katılım

gösterebileceği bir etkinlik tasarlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün yeterli olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrendiği bilgileri yeni durumlarda kullanılabilmek üzere düzeylerinin değerlendirilebilmesi için yazı yazma, afiş ve slogan tasarlama çalışması planlandığı, ancak öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorulara yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, açıklama bölümünün yetersiz olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş ve değerlendirme bölümleri olmak üzere iki bölümde vasat olarak değerlendirildiği, keşfetme ve derinleştirme bölümleri olmak üzere iki bölümde yeterli olarak değerlendirildiği; dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Ders Planı- 10

Ders Planı- 10 "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelenmiş olup, buna göre;

1. Dikkat Çekme- Giriş (Engage-Enter) bölümünde; öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorular sorulmakla birlikte, öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görsel ve materyallere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre dikkat çekme ve giriş bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

2. Keşfetme (Exploration) bölümünde; öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulmakla birlikte öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışmasına yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre keşfetme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

3. Açıklama (Explanation) bölümünde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre açıklama bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

4. Derinleştirme (Elaboration) bölümünde; her öğrencinin aktif katılım gösterebileceği ve edindiği bilgileri kullanabileceği bir etkinliğin tasarlandığı, ancak öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için; uygulama yapma, problem çözme, örnek olay inceleme gibi etkinliklere yer verilmediği görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre derinleştirme bölümünün vasat olduğu söylenebilir.

5. Değerlendirme (Evaluation) bölümünde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilmek üzere düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve öğrenme durumlarının hangi seviyede olduğunun tespit edilmesi için açık uçlu sorular tasarlanmadığı, sadece ders kitabının ilgili sayfalarının öğrencilerle birlikte

çözülmesinin planlandığı görülmüştür. 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre değerlendirme bölümünün yetersiz olduğu söylenebilir.

Ders planı, 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu'na göre incelendiğinde, değerlendirme bölümünün yetersiz olarak değerlendirildiği, dikkat çekme-giriş, keşfetme, açıklama ve derinleştirme bölümleri olmak üzere dört bölümün vasat olarak değerlendirildiği, dolayısıyla ders planının genel olarak vasat düzeyde olduğu söylenebilir.

Çalışmada özel okul öğretmenlerinin 5E Modeline göre hazırlamış oldukları on ders planı ve devlet okulu öğretmenlerinin hazırlamış olduğu on ders planı olmak üzere, toplamda yirmi farklı ders planı incelenmiştir. İki grubun hazırladığı ders planlarının 5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu çerçevesinde incelenmesi sonucunda özel okul öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının yeterlilik düzeyinin, devlet okulu öğretmenlerinin ders planlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Özel okul öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının dikkat çekme-giriş bölümleri incelendiğinde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görseller hazırlanarak öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. İncelenen on ders planından ikisinde dikkat çekme-giriş bölümlerinin vasat, sekiz ders planında ise yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla özel okul öğretmenlerinin ders planlarının dikkat çekme-giriş bölümlerinin yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir.

Özel okul öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının keşfetme bölümleri incelendiğinde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem çözme etkinlikleri gibi uygulamalara yer verildiği, öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulduğu görülmüştür. İncelenen on ders planından birisinde keşfetme bölümlerinin yetersiz olarak, üç ders planında vasat, altı ders planında ise yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla özel okul öğretmenlerinin ders planlarının keşfetme bölümlerinin yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir.

Özel okul öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının açıklama bölümleri incelendiğinde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. İncelenen on ders planından sekizinde açıklama bölümlerinin vasat düzeyde olduğu, iki ders planında ise yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla özel okul öğretmenlerinin ders planlarının açıklama bölümlerinin vasat düzeyde olduğu değerlendirilmiştir.

Özel okul öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının derinleştirme bölümleri incelendiğinde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için, uygulama yapma ve problem çözme gibi yöntemler içeren bir çalışma planlandığı, ancak derinleştirme etkinliğinin her öğrencinin aktif katılım gösterebileceği şekilde zenginleştirilmesine ihtiyaç olduğu görülmüştür. İncelenen on ders planından yedisinde

derinleştirme bölümlerinin yeterli olduğu, iki ders planında vasat olduğu, bir ders planında ise yetersiz düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla özel okul öğretmenlerinin ders planlarının derinleştirme bölümlerinin yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Özel okul öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının değerlendirme bölümleri incelendiğinde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve ancak bilgi düzeyini ölçen sorular tasarlandığı görülmüştür. İncelenen on ders planından sekizinde değerlendirme bölümlerinin vasat olduğu, iki ders planında ise yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla özel okul öğretmenlerinin ders planlarının değerlendirme bölümlerinin vasat düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının dikkat çekme-giriş bölümleri incelendiğinde; öğrencilerin konuya ilgisini çekecek ve merak uyandıracak şekilde dikkat çekici görseller hazırlanarak öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirici sorulara yer verildiği görülmüştür. İncelenen on ders planından altısında dikkat çekme-giriş bölümlerinin yeterli, dört ders planında ise vasat düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla devlet okulu öğretmenlerinin ders planlarının dikkat çekme-giriş bölümlerinin yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının keşfetme bölümleri incelendiğinde; öğrencilerin tartışarak birbirleriyle etkileşimlerine fırsat verecek şekilde grup çalışması, problem çözme etkinlikleri gibi uygulamalara yer verildiği, ancak öğrencilere konuyu keşfetmelerini sağlamak için yönlendirici sorular sorulmadığı görülmüştür. İncelenen on ders planından dördünde keşfetme bölümlerinin yetersiz, altı ders ders planında vasat, bir ders planında ise yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla devlet okulu öğretmenlerinin ders planlarının keşfetme bölümlerinin vasat düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının açıklama bölümleri incelendiğinde; kavram yanlışlarının düzeltilmesi ve bilgi eksiklerinin giderilmesi için anlatım yöntemiyle bilimsel açıklamaların yapıldığı, ancak video, tartışma, örnek olay vb diğer yöntem ve tekniklere yer verilmediği, ayrıca bu bölümün öğrencilerin deneyimlerini anlatmalarına ve ulaştıkları sonuçları açıklamalarına fırsat oluşturulacak şekilde tasarlanmadığı görülmüştür. İncelenen on ders planından altısında açıklama bölümlerinin vasat düzeyde olduğu, üç ders planında yeterli, bir ders planında ise yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla devlet okulu öğretmenlerinin ders planlarının açıklama bölümlerinin vasat düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının derinleştirme bölümleri incelendiğinde; öğrencilerin önceki aşamalarda edindikleri bilgi ve kavramları test etmeleri, yeni durumlara uyarlayabilmeleri ve gerçek öğrenmeye ulaşmalarını sağlamak için, uygulama yapma ve problem çözme gibi yöntemler içeren bir çalışma planlanmadığı, derinleştirme etkinliğinin her öğrencinin aktif katılım gösterebileceği şekilde zenginleştirilmesine ihtiyaç olduğu görülmüştür. İncelenen on ders planından altısında derinleştirme bölümlerinin yetersiz olduğu, bir ders planında vasat olduğu, üç ders planında ise yeterli düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla devlet okulu öğretmenlerinin ders planlarının derinleştirme bölümlerinin yetersiz düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin hazırlamış olduğu ders planlarının değerlendirme bölümleri incelendiğinde; her bir öğrencinin öğrenme durumunun hangi seviyede olduğunun ve öğrenilenlerin yeni durumlarda kullanılabilme düzeylerinin değerlendirilebilmesi için gözlem, görüşme, kavram haritaları, tablolar, anket ve günlükler, öğrenci ürün dosyaları, akran ve öz-

değerlendirme ölçekleri vb. ölçme araçlarına yer verilmediği ve bilgi düzeyini ölçen sorular tasarlanmadığı görülmüştür. İncelenen on ders planından altısında değerlendirme bölümlerinin yetersiz olduğu, dört ders planında ise vasat düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla devlet okulu öğretmenlerinin ders planlarının değerlendirme bölümlerinin yetersiz düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Özel okul ve devlet okulunda görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından 5E Modeline uygun olarak hazırlanan ders planları "5E Modeli Ders Planı Değerlendirme Formu"na göre yapılan inceleme sonucunda elde edilen veriler değerlendirildiğinde genel olarak; özel okul öğretmenlerinin hazırladığı ders planlarının yeterlilik düzeyinin, devlet okulu öğretmenlerinin ders planlarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Bu sonuçlar ışığında şu önerilerde bulunabiliriz;

5E Modeli ile ders planı hazırlama hususunda öğretmenlere hizmet içi eğitim verilebilir.

Değerlendirme bölümünde alternatif ölçme araçları hazırlama ve verimli kullanımı konularında öğretmenlere danışmanlık yapılabilir.

Hazırlanan ders planlarının geliştirilmesi ve 5E Modeline göre zenginleştirilmesi için uzmanlar tarafından değerlendirilip öğretmenlere geri bildirimler sağlanabilir.

Farklı araştırmacılar tarafından 5E Modelinin uygulanmasına ilişkin yeni çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ağgöl Yalçın, F. ve Bayrakçeken, S. (2010). 5E öğrenme modelinin fen bilgisi öğretmen adaylarının asit-baz konusu başarılarına etkisi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(2). 508-531.
- Akbulut, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretiminde 5e modeli kullanımının ders başarısına ve derse karşı tutumuna etkisi [Yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Anıl, Ö. (2010). Öğrenme sarmalına göre tasarımılanan 5E öğretim modeli uygulamaları ile 9. sınıf öğrencilerinin aynalar konusundaki kavramsal değişimlerinin incelenmesi [Doktora tezi]. Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Avinç Akpınar, İ. (2010). Kimyada çözeltiler konusunun öğretimi için yapılandırmacı yaklaşıma uygun aktif öğrenme etkinliklerinin geliştirilerek uygulanması ve değerlendirilmesi. [Doktora tezi]. Atatürk üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Aydın, G. (2011). Öğrencilerin "Hücre bölünmesi ve kalıtım" konularındaki kavram yanlışlarının giderilmesinde ve zihinsel modelleri üzerinde yapılandırmacı yaklaşımın etkisi. [Doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aykaç, M. (2005). Öğretme ve öğrenme sürecinde aktif öğretim yöntemleri. Naturel Yayıncılık.
- Barth, J. ve Demirtaş, A. (1997). İlköğretim sosyal bilimler öğretimi. YÖK Yayınları.

- Bıyıklı, C. ve Yağcı, E. (2015). 5E öğrenme modeline göre düzenlenmiş eğitim durumlarının akademik başarı ve tutuma etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1). 302-325.
- Bilgili, A. S. (2008). Geçmişten günümüze sosyal bilimler ve sosyal bilgiler (Ed. A.S. Bilgili), Sosyal bilgilerin temelleri. PegemA Yayıncılık.
- Boddy, N., Watson, K. ve Aubusson, P., (2003). A trial of the five es: A referent model for constructivist teaching and learning, *Research in Science Education*, Kluwer Academic Publishers, Printed in the Netherlands, 33. 27-42.
- Bozdoğan, E. A. ve Altunçekiç, A. (2007). Fen bilgisi öğretmen adaylarının 5E öğretim modelinin kullanılabilirliği hakkındaki görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (2). 579-590.
- Bransford, J.D., Brown, A.L. & Cocking, R.R. (2000). How people learn, *National Academy Press*, Washington.
- Bybee R.W. (2009). The BSCS 5E instructional model and 21st century skills. *Submitted to The National Model Academies Board on Science Education*.
- Corbin, J. & Strauss, A. (2008). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory. *Thousand Oaks: Sage*.
- Değirmençay, Ş. A. (2010). Zenginleştirilmiş 5E öğretim modeline dayalı rehber materyallerin kavramsal değişim üzerine etkileri. "Isının yayılması ve genleşme". [Doktora tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Doğanay, A., Tekindal, S., Cin, M., Demircioğlu, İ. H., Kabapınar, Y., Yanpar, T., ve Akınoğlu, O. (2003). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi (Ed. C. Öztürk; D. Dilek). PegemA Yayıncılık.
- Duman, B. (2002). Süreç temelli öğretimin ilköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler öğretiminde öğrencilerin akademik başarıları ve kalıcılığı üzerindeki etkileri [Yayınlanmamış doktora tezi]. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eisenkraft, A. (2003). Expanding the 5E model. *Science Teacher*, 70 (6), 56-59.
- Ekici, F. (2007). Yapılandırmacı yaklaşıma uygun 5e öğrenme döngüsüne göre hazırlanan ders materyalinin lise 3. sınıf öğrencilerinin yükseltgenme- indirgenme tepkimeleri ve elektrokimya konularını anlamalarına etkisi. [Yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Elikesik, M. (2013). Sosyal bilgiler öğretiminde empati ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin empatik becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi [Doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ercan, S. (2009). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı 5E öğretim modelinin madde döngüleri konusunun öğretilmesine etkisi. [Yüksek lisans tezi], Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gök, M. (2012). Müzik eğitiminde 5E modelinin akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi [Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Gül, Ş. (2011). 5E Modeline Dayalı Olarak Hazırlanan Ders Yazılımının Öğrencilerin Başarılarına, Tutumlarına ve Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Etkisi [Doktora tezi], Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Işık Mercan, S. (2012). Yapılandırmacı Yaklaşım 5E Modelinin 10. Sınıf Coğrafya Dersinde (çevre ve toplum öğrenme alanı) Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi. [Doktora tezi]. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İlter İ. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretiminde 5E Öğrenme Döngüsü Modelinin Öğrenci Başarısına, Bilimsel Sorgulayıcı- Araştırma Becerilerine, Akademik Motivasyona ve Öğrenme Sürecine Etkileri [Doktora tezi], Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İlter, İ. ve Ünal, Ç. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretiminde 5e Öğrenme Döngüsü Modeline Dayalı Etkinliklerin Öğrenme Sürecine Etkisi: Bir Eylem Araştırması. *TSA / 18*(1).
- Kabapınar, F.M., Sapmaz, N.A. ve Bıkmaz, F.H. (2003). *Aktif öğrenme ve öğretmen yöntemleri, fen bilgisi öğretimi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi (EAUM) Yayınları.
- Kamis, A. & Kahn, K. B. (2009). Synthesizing Huber's problem solving and Kolb's learning cycle: a balanced approach to technical problem solving. *Journal of Information Systems Education*, 20 (1). 99-112.
- Kanlı, U. (2007). 7E modeli merkezli laboratuvar yaklaşımı ile doğrulama laboratuvar yaklaşımlarının öğrencilerin bilişsel süreç becerilerinin gelişimine ve kavramsal başarılarına etkisi, [Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karslı, F. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının bilimsel süreç becerilerini geliştirmesinde ve kavramsal değişim sağlanmasında zenginleştirilmiş laboratuvar rehber materyallerinin etkisi, [Doktora Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Keser, Ö., F. (2003). Fizik eğitimine yönelik bütünleştirici öğrenme ortamı ve tasarımı, [Yayınlanmamış doktora tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Koç, G. (2002). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının duyuşsal ve bilişsel öğrenme ürünlerine etkisi, [Yayınlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Martin, D. J. (2000). *Elementary Science Methods: A Constructivist Approach*. Belmont, CA: Wadsworth/Thomason Learning.
- Metin, M. ve Özmen H. (2009) "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yapılandırmacı Kuramın 5E Modeline Uygun Etkinlikler Tasarlarken ve Uygularken Karşılaştıkları Sorunlar". Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi. 3(2), 94-123.
- Meyerson, P. and Secules, T. (2001). Inquiry Cycles Can Make Social Studies Meaningful Learning About The Controversy in Kosovo. *The Social Studies*, 92(6), s.267-271
- Nas S.E., Çoruhlu T.Ş. ve Çepni S. (2010) 5E Modelinin Derinleşme Aşamasına Yönelik Geliştirilen Materyalin Etkinliğinin Değerlendirilmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 29(1), 17-36.

- Newby, D.E. (2004). Using Inquiry to Connect Young Learners to Science, National Charter Schools Institute, (http://www.nationalcharterschools.org/uploads/pdf/resource_20040617125804_Using%20Inquiry.pdf).
- Öğünç, A. (2012). Kimya Dersi “Reaksiyon Hızları ve Kimyasal Denge” Ünitesiyle İlgili Yapılandırmacı Yaklaşımına Dayalı Bir Aktif Öğrenme Materyalinin Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi. [Doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Önder, E. (2011). Fen ve teknoloji dersi ‘Canlılarda Üreme, Büyüme Ve Gelişme’ Ünitesinde Kullanılan Yapılandırmacı 5e Öğrenme Modelinin 6. Sınıf Öğrencilerinin Başarılarına Etkisi [Yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Saka, A. (2006). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Genetik Konusundaki Kavram Yanılgılarının Giderilmesinde 5E modelinin etkisi [Yayınlanmamış doktora tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Sökmen, N., (1999). “Aktif Fen Eğitiminde Öğrenme Halkası Modeli”, *Çağdas Eğitim*, 250, 25-28
- Şahin, Ç., Çavuş, S., & Güngören, S. (2014). Examining usage trends of computer support of the prospective primary school teachers in the science education based on the 5E Model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116(2014).1913–1918. Doi:10.1016/j.sbspro.2014.01.494
- Şaşan, H.,H. (2002). Yapılandırmacı Öğrenme, *Yaşadıkça Eğitim* 74-75, 49-52.
- Topçu, E. (2013). Sosyal bilgiler dersinde coğrafya kazanımlarının gerçekleştirilmesinde öğretmenlerin tercih ettiği yöntemler. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 28.331-369.
- Trowbridge, L.W., Bybee, R.W. & Powell, J.C. (2000). Models for Effective Science Teaching, Teaching Secondary School Science Strategies for Developing Scientific Literacy, An Imprint of Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey.
- Tural, A. (2015). Yapılandırmacı yaklaşımı benimseyen sosyal bilgiler dersi öğretim sürecine ilişkin öğrenci görüşleri, *TSA*. 19(2).
- Türker, H., H. (2009). Kuvvet kavramına yönelik 5e öğrenme döngüsü modelinin anlamlı öğrenmeye etkisinin incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türkmen, H. ve Usta, E. (2007). The role of learning cycle approach overcoming misconceptions in science. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (2). 491–500.
- Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis.
- Wilder, M. & Shuttleworth, P. (2004). Cell inquiry cycle lesson, *Science Activities*, 41 (5). 25-31.
- Yürüdü, E. ve Coşkun Cımbız, T. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı sınıf içi uygulamalarına yönelik görüşleri, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Dergisi*. 19 (3).
- Ziyafet E. (2008). Fen ve Teknoloji dersinde periyodik çizelgenin öğretiminde 5e modelinin öğrenci tutum ve başarısına etkisi [Yüksek lisans tezi], Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.